

EVROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument zasedanja

A7-0431/2012

19.12.2012

***

PRIPOROČILO

o predlogu sklepa Sveta o sklenitvi začasnega sporazuma o določitvi okvira za sporazum o gospodarskem partnerstvu z državami vzhodne in južne Afrike na eni strani ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi strani

(11699/2012 – C7-0193/2012 – 2008/0251(NLE))

Odbor za mednarodno trgovino

Poročevalec: Daniel Caspary

Oznake postopkov

- * Postopek posvetovanja
- *** Postopek odobritve
- ***I Redni zakonodajni postopek (prva obravnava)
- ***II Redni zakonodajni postopek (druga obravnava)
- ***III Redni zakonodajni postopek (tretja obravnava)

(Vrsta postopka je odvisna od pravne podlage, ki je predlagana v osnutku akta.)

VSEBINA

	Stran
OSNUTEK ZAKONODAJNE RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA	5
OBRAZLOŽITEV	6
MNENJE ODBORA ZA RAZVOJ	11
IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU	14

OSNUTEK ZAKONODAJNE RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o osnutku sklepa Sveta o sklenitvi začasnega sporazuma o določitvi okvira za sporazum o gospodarskem partnerstvu z državami vzhodne in južne Afrike na eni strani ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi strani (11699/2012 – C7-0193/2012 – 2008/0251(NLE))

(Odobritev)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju predloga sklepa Sveta (11699/2012),
  - ob upoštevanju začasnega sporazuma o določitvi okvira za sporazum o gospodarskem partnerstvu med državami vzhodne in južne Afrike na eni strani ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi strani¹,
  - ob upoštevanju prošnje za odobritev, ki jo je Svet podal v skladu s členom 207(4), členom 209(2) in točko (a) drugega pododstavka člena 218(6) Pogodbe o delovanju Evropske unije (C7-0193/2012),
  - ob upoštevanju člena 81 in člena 90(7) Poslovnika,
  - ob upoštevanju priporočila Odbora za mednarodno trgovino in mnenja Odbora za razvoj (A7-0431/2012),
1. odobri sklenitev sporazuma;
  2. naroči svojemu predsedniku, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu in Komisiji, vladam in parlamentom držav članic ter vladam in parlamentom Madagaskarja, Mauritiusa, Sejšlov in Zimbabveja.

---

¹ UL L 111, 24.4.2012, str. 3.

OBRAZLOŽITEV

Leta 2000 so se afriške, karibske in pacifiške države (AKP) in Evropska unija dogovorile, da bodo sklenile nove sporazume o trgovanju, ki bodo v skladu s pravili Svetovne trgovinske organizacije (STO), in tako nadomestile enostranski režim trgovinskih preferencialov, ki jih je Evropska unija odobrila za izdelke, ki so se v tistem obdobju najpogosteje uvažali iz držav AKP.

Po Cotonoujskem sporazumu so temeljni kamni tega pristopa vključevanje držav AKP v svetovno gospodarstvo, spodbujanje njihovega trajnostnega razvoja in vzpostavljanje učinkovitejših regionalnih trgov s predvidljivimi in trdnimi pravili. Ti novi sporazumi naj bi temeljili na razvojnem sodelovanju EU za krepitev institucionalnih in proizvodnih zmogljivosti držav AKP in podporo potrebnim prilagoditvam.

Pogajanje o novih sporazumih o gospodarskem partnerstvu se je začelo leta 2002 z namero, da bodo sklenjeni do 31. decembra 2007, saj sta 1. januarja 2008 prenehala veljati sistem trgovinskih preferencialov iz Cotonoujskega sporazuma in oprostitev STO, ki je zajemala takratne trgovinske ureditve med državami AKP in Evropsko unijo. Ker je namen sporazumov o gospodarskem partnerstvu razvijanje in krepitev procesov regionalnega povezovanja v državah AKP, so pogajanja potekala na regionalni ravni s šestimi samoopredeljenimi regionalnimi skupinami. Avgusta 2007 je Vzhodnoafriška skupnost sestavila sedmo pogajalsko skupino.

CARIFORUM je edina regionalna skupina, ki je v tem času podpisala celovit sporazum o gospodarskem partnerstvu.

Ko se je med letom 2007 izkazalo, da celoviti sporazumi o gospodarskem partnerstvu najverjetneje ne bodo sklenjeni z vsemi regijami, je bilo sprejetih več začasnih sporazumov, da bi čim bolj omejili motnje v trgovanju s partnerji iz držav AKP zaradi poteka veljavnosti cotonoujske trgovinske ureditve, hkrati pa nadaljevali pogajanja o celovitih regionalnih sporazumih. Medtem ko so biličasni sporazumi v postopku potrditve, so imele države od 1. januarja 2008 možnost trgovanja z EU brez carin in kvot na podlagi uredbe o dostopu do trga (Uredba Sveta št. 1528/2007).

Do 14. maja 2012 sta se začasno uporabljala sporazum o gospodarskem partnerstvu s karibskimi državami in začasni sporazum o gospodarskem partnerstvu s Papuo Novo Gvinejo. 14. maja so se jim pridružili še Madagaskar, Mauritius, Sejšeli in Zimbabve.

Vzhodna in južna Afrika

To območje je raznolika skupina držav s sporazumi o gospodarskem partnerstvu, ki vključuje otoke Indijskega oceana (Komori, Madagaskar, Mauritius in Sejšeli), države Afriškega roga (Džibuti, Etiopija, Eritreja in Sudan) ter nekatere južnoafriške države (Malavi, Zambija in Zimbabve). Na začetku pogajanj o sporazumih o gospodarskem partnerstvu je ta skupina vključevala tudi države Vzhodnoafriške skupnosti, in sicer Burundi, Kenijo, Ruando, Tanzanijo in Ugando. Leta 2007 pa so te države sklenile ločen sporazum o gospodarskem partnerstvu na podlagi novoustanovljene carinske unije Vzhodnoafriške skupnosti.

Osem izmed enajstih držav vzhodne in južne Afrike, ki naj bi sklenile sporazum o gospodarskem partnerstvu, sodi med najmanj razvite države. V letu 2010 je skupni uvoz EU

iz teh držav znašal približno 2,88 milijarde EUR ali 0,2 % celotnega uvoza EU, šlo pa je predvsem za predelane tune, kavo, trsni sladkor, tekstilne izdelke, tobak, rezano cvetje in železove zlitine. Uvoz iz držav vzhodne in južne Afrike, ki so parafirale začasni sporazum, je predstavljal približno 70 % vsega uvoza EU iz te regije. EU je v istem letu v države te regije izvažala predvsem stroje, vozila, farmacevtske izdelke in kemikalije, in sicer v skupni vrednosti približno 3,99 milijarde EUR. Z vidika trgovine je konkurenca med EU in državami AKP omejena.

Začasni sporazum o gospodarskem partnerstvu med EU in skupino vzhodno- in južnoafriških držav, ki naj bi sklenile sporazum o gospodarskem partnerstvu

Konec leta 2007 je šest držav vzhodne in južne Afrike (Komori, Madagaskar, Mauritius, Sejšeli, Zambija in Zimbabve) sklenilo začasni sporazum o določitvi okvira za sporazum o gospodarskem partnerstvu z EU. Ta dogovor je odskočna deska k celovitemu sporazumu o gospodarskem partnerstvu in se mu lahko pridružijo tudi druge države, četudi pozneje. Začasni sporazum o gospodarskem partnerstvu so avgusta 2009 podpisale štiri države (Madagaskar, Mauritius, Sejšeli in Zimbabve) in se začasno uporablja od 14. maja 2012.

Člen 62(5) začasnega sporazuma določa, da se ta sporazum začasno uporablja 10 dni po zadnjem prejemu obvestila Evropske skupnosti o začasni uporabi oziroma obvestila vseh držav podpisnic iz vzhodne in južne Afrike o ratifikaciji oziroma začasni uporabi. Začasna uporaba pomeni, da je mogoče sporazum uporabljati, še preden ga ratificirajo vse pogodbenice. Ker je ta sporazum mešanega značaja in pri njem sodelujejo vse države članice EU, je bil s tem pridobljen dragoceni čas. Začasna uporaba ne posega v pristojnosti Parlamenta, poleg tega pa ta v skladu z medinstitucionalnimi sporazumi, sklenjenimi od začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe, ustrezno in pravočasno prejema obvestila o začasni uporabi. Omeniti kaže še, da je bil sporazum sklenjen že leta 2008, ko Lizbonska pogodba še ni veljala.

Vsebina začasnega sporazuma o gospodarskem partnerstvu

Začasni sporazum o gospodarskem partnerstvu Mauritiusu, Madagaskarju, Sejšelom in Zimbabveju omogoča izvoz v EU brez carin in kvot. Te države bodo postopoma, v 15 letih, odprle svoje trge za evropsko blago, razen izdelkov, ki jih ocenjujejo kot občutljive (največ 20 % uvoza iz EU). Te izjeme bodo odvisne od posamezne države, večinoma pa gre za kmetijske proizvode. Sporazum vsebuje določbe o pravilih o poreklu blaga, razvojnem sodelovanju, ribištvu, instrumentih trgovinske zaščite in reševanju sporov.

Ocena

Evropski parlament je že 25. marca 2009 sprejel resolucijo o začasnem sporazumu o gospodarskem partnerstvu (P6_TA(2009)0180), v kateri „priznava koristi, ki so ga imeli izvozniki od podpisa začasnih SGP med Evropsko unijo na eni strani in zadevnimi državami na drugi, saj je ohranjal status quo za izvoz v Evropsko unijo po preteku trgovinskega režima iz Cotonouja 1. januarja 2008 ter je tako ohranil in znatno povečal priložnosti vzhodno- in južnoafriških držav za izvoz v EU, tako prek pravil o popolnem odprtju trga kot izboljšanih pravil o poreklu“. Poročevalec se strinja s tem pogledom in predlaga, naj Parlament sklenitev tega sporazuma odobri. Ob tem pa kaže opozoriti na nekaj vprašanj.

Partnerstvo

Sporazum krepi partnerstvo med partnerskimi državami in EU. Vzpostavlja nove strukture za dialog med pogodbenicami (kot je odbor za sporazum o gospodarskem partnerstvu), kar bo omogočilo plodovito sodelovanje in učinkovite razprave.

Izboljšana trgovina in naložbeno ozračje

Trgovinski odnosi Evropske unije z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami do 31. decembra 2007 – ki so omogočali prednostni dostop do trgov EU na nevzajemni podlagi – niso bili v skladu s pravili STO. Začasni sporazum o gospodarskem partnerstvu pa je pogodbeno razmerje in vsebuje s pravili STO skladno pogodbeno zavezo o dostopu brez carin in kvot za blago iz vzhodne in južne Afrike.

Poročevalec pozdravlja dejstvo, da bo večja pravna gotovost prispevala k izboljšanju ozračja za trgovino in naložbe v sodelujočih vzhodno- in južnoafriških državah. Pogodbenice so začele 14. maja uporabljati tarifne sezname, katerim so se zavezale z začasnim sporazumom. Žal so poskusili, da bi oblikovali skupni tarifni seznam za vseh štiri sodelujoče vzhodno- in južnoafriške države, spodleteli, zato se tarife po državah razlikujejo.

Začasna uporaba začasnega sporazuma o gospodarskem partnerstvu pomeni trajno vključitev omenjenih štirih držav v prilogo 1 Uredbe Sveta št. 1528/2007 (uredba o dostopu do trga, ki jo je Svet sprejel 20. decembra 2007). Brez začasne uporabe bi morale skoraj vse države po začetku veljavnosti spremenjene uredbe o dostopu do trga spet uporabljati splošne tarifne preferenciale, kar bi resno škodovalo njihovi konkurenčnosti v nekaterih sektorjih svetovnega trga.

Regionalno povezovanje

Začasni sporazum o gospodarskem partnerstvu je nadaljnji korak v procesu regionalnega povezovanja. EU takšnega povezovanja ne more vsiljevati in doslej so se zanj odločile samo štiri izmed enajstih vzhodno- in južnoafriških držav. Kljub temu EU k regionalnemu povezovanju prispeva z ukrepi, kot je izključitev trgovine z državami AKP iz klavzule o državah z največjimi ugodnostmi in omogočanjem vzhodno- in južnoafriškim državam, da ohranijo regionalne preferenciale.

Izboljšana pravila o poreklu

Na zahtevo držav AKP, ki so se jim zdela cotonoujska pravila o poreklu prestroga, je EU državam podpisnicam in izvajalkam začasnega ali celovitega sporazuma o gospodarskem partnerstvu ponudila poenostavljena oziroma ohlapnejša pravila o poreklu. Ta pravila o poreklu niso povsem nova, ampak gre za izboljšana cotonoujska pravila o poreklu („Cotonou+“). Izboljšave veljajo zlasti za tekstilni, kmetijski in ribiški sektor.

Zaščitni ukrepi in varstvo novih industrij

Začasni sporazum zagotavlja zadostno varstvo novih industrij, da se bodo lahko partnerske države razvijale usklajeno. Pri zmanjšanju tarif je predvideno prehodno obdobje 15 let. Partnerske države lahko iz te liberalizacije izključijo največ 20 % blaga. Zaščitni ukrepi varujejo pred nenadnim porastom uvoza. Posvetovanje je del postopka za uporabo teh

instrumentov trgovinske zaščite. Razvojno sodelovanje bo usmerjeno tudi v pripravo podjetij na mednarodno konkurenco in pomoč izvoznikom pri izpolnjevanju uvoznih standardov EU.

Razvojno sodelovanje

Poročevalec pozdravlja dejstvo, da pomemben razdelek v razvoj usmerjenega začasnega sporazuma obravnava pomoč, ki jo bodo partnerske države deležne, da bodo lahko izvedle strukturno prilagoditev svojih gospodarstev in diverzifikacijo ter ustvarile dodano vrednost.

Konkretne cilje pomoči je treba jasno opredeliti. Pomembna naloga struktur za izvajanje začasnega sporazuma je oblikovanje skladnega seznama prednostnih nalog na podlagi členov 36–54 in razvojne matrice iz priloge IV tega sporazuma.

Vzhodno- in južnoafriške partnerske države bi morale k tej reformi prispevati s pregledom svojih trgovinskih in gospodarskih politik, da bodo ustvarile trgovini in naložbam naklonjeno ozračje. Poročevalec pozdravlja tudi namero, da si bodo udeleženci prizadevali za sodelovanje in sinergije z državami članicami in drugimi mednarodnimi donatorji.

Klavzula o neizvajanju

Poročevalec želi poudariti pomen povezave med začasnim sporazumom o gospodarskem partnerstvu s Cotonoujskim sporazumom, kar zadeva dobro vodenje, demokracijo in človekove pravice. To klavzulo o neizvajanju bi bilo mogoče uporabiti za ukrepe v situacijah, do kakršnih je v preteklosti prišlo v Zimbabveju in na Madagaskarju. Ukrepi proti Zimbabveju, ki so bili sprejeti leta 2002, so bili sredi leta 2012 odpravljeni, še vedno pa so v veljavi nekateri ciljni ukrepi proti posameznikom in subjektom ter embargo na orožje.

Leta 2009 so skoraj vsi donatorji začasno ustavili uradno razvojno pomoč Madagaskarju zaradi neustavne menjave oblasti. Politični nemiri v tej državi, ki so trajali tri leta, se počasi umirjajo in evropski programi razvojne pomoči se spet začenjajo.

Poročevalec meni, da trenutne razmere v teh državah ne bi smele ovirati odobritve tega trgovinskega sporazuma. EU pa bi morala vsekakor še naprej spremljati razmere v udeleženi državah.

Klavzula o pregledu za celovit sporazum o gospodarskem partnerstvu

Začasni sporazum vsebuje klavzulo o pregledu, ki predvideva nadaljnja pogajanja o trgovini s storitvami, naložbah, kmetijstvu, pravilih o poreklu, sanitarnih in fitosanitarnih določbah, tehničnih ovirah za trgovino, carinah, pospeševanju trgovine in pravilih v zvezi s trgovino. Ta vprašanja so trenutno predmet razprave v pogajanjih o celovitem sporazumu o gospodarskem partnerstvu.

Zadnji krog pogajanj o celovitem sporazumu o gospodarskem partnerstvu je potekal novembra 2011. Začasna uporaba začasnega sporazuma je partnerskim državam in Evropski komisiji omogočila, da se osredotočijo na izvajanje sporazuma.

Poročevalec je prepričan, da bo dobro izvajanje ugodno vplivalo na pogajanja o celovitem sporazumu, zato ta korak naprej podpira. Poudarja tudi, da je treba vključiti poglavja o vprašanjih, kot so trgovina s storitvami in naložbe, saj bodo to resnične gonilne sile za trajnostno rast in izkoreninjenje revščine v partnerskih državah.

Sklep

Poročevalec ugotavlja, da je podpis začasnega sporazuma o gospodarskem partnerstvu nujen korak k trajnostni rasti v tej regiji, ter poudarja pomen nadaljnjih pogajanj o celovitem sporazum, da se pospešijo trgovina, naložbe in regionalno povezovanje.

6.12.2012

MNENJE ODBORA ZA RAZVOJ

za Odbor za mednarodno trgovino

o osnutku sklepa Sveta o sklenitvi začasnega sporazuma o določitvi okvira za sporazum o gospodarskem partnerstvu med državami vzhodne in južne Afrike na eni strani ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi strani (11699/2012 – C7-0193/2012 – 2008/0251(NLE))

Pripravljalna mnenja: Judith Sargentini

KRATKA OBRAZLOŽITEV

Skupino držav vzhodne in južne Afrike, ki je začela pogajanja o sporazumih o gospodarskem partnerstvu z EU, je 7. februarja 2004 sestavljalo iz 16 držav, vključno z otoki Indijskega oceana (Komori, Madagaskar, Mauritius in Sejšeli), državami Afriškega roga (Džibuti, Etiopija, Eritreja in Sudan), članicami Vzhodnoafriške skupnosti (Burundi, Kenija, Ruanda, Tanzanija in Uganda) in nekaterimi državami južne Afrike (Malavi, Zambija in Zimbabve).

Toda na koncu je sporazume sklenilo šest držav, podpisale pa so jih le štiri (Madagaskar, Mauritius, Sejšeli in Zimbabve), od katerih sta dve mali otoški državi in dve državi podvrženi sankcijam. Če bi bili začasni sporazumi o gospodarskem partnerstvu res namenjeni razvoju, bi jih sklenilo in podpisalo več držav vzhodne in južne Afrike.

Čeprav je besedilo začasnih sporazumov o gospodarskem partnerstvu za te štiri države enako, je proces odprave tarif drugačen za vsako izmed njih. Za Sejšele in Mauritius se pričakuje, da bo stopnja liberalizacije več kot 95-odstotna, za Zimbabve pa 79,9-odstotna. Madagaskar naj bi liberaliziral 37 % v prvi tranši do 1. januarja 2013, kar ustreza 42-odstotni izgubi davčnih prihodkov. Vlada Madagaskarja pa tega ni pripravljena storiti in je že zahtevala 5-letni moratorij pred izvajanjem sporazuma. Zakaj bi Madagaskar, kot edino državo med temi štirimi, ki spada med najmanj razvite države (in prvo med najmanj razvitimi državami, ki bo začela izvajati začasni sporazum o gospodarskem partnerstvu), prisilili k podpisu tega sporazuma, čeprav trenutno uživa ugodnosti sporazuma Vse razen orožja, ki je zanjo ugodnejši.

Da je toliko držav odstopilo od pogajanj, kaže na pomanjkanje razvojne agende znotraj začasnih sporazumov o gospodarskem partnerstvu. Nekatero državo, ki so odstopile od pogajanj, menijo, da jih bodo začasni sporazumi o gospodarskem partnerstvu spravili v manj

ugoden položaj kot trgovinske določbe Sporazuma iz Cotonouja.

Sporazumi ne vključujejo niti poglavja o trajnostnem razvoju niti klavzule o človekovih pravicah, ki je sedaj še pomembnejša, saj sta bili dve od štirih držav podpisnic vzhodne in južne Afrike do pred kratkim podvrženi sankcijam in sta na poti k rešitvi iz krize (Madagaskar) ali tik pred odpravo sankcij, če bosta nadaljevali izvajanje demokratičnih reform (Zimbabve).

Ratifikacija začasnih sporazumov o gospodarskem partnerstvu bo dodatno zmanjšala regionalno povezovanje, ki ga otežujejo že razlike v sistemih tarifne liberalizacije, kot tudi težave, povezane s pravili o poreklu. Prav tako niso bili sprejeti nikakršni ukrepi za zmanjšanje izgube davčnih dohodkov. Sporazumi ne razlikujejo med stopnjo razvoja držav, ki spadajo med najmanj razvite države, in tistih, ki ne spadajo v to skupino. Treba je spoštovati načela lastništva in tem državam dovoliti, da določijo tarifne stopnje v skladu z lastno industrijsko razvojno agendo.

Evropski parlament je v resoluciji z dne 5. februarja 2009 o vplivu sporazumov o gospodarskem partnerstvu na razvoj¹ izrecno opozoril na tveganje, da bi lahko sklenitev teh sporazumov s posameznimi afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami, ali skupinami držav znotraj ene regije, oslabila regionalno povezovanje, in pozval Komisijo, naj to upošteva v svojem pristopu in zagotovi, da sklepanje sporazumov o gospodarskem partnerstvu ne bo ogrožalo regionalnega povezovanja.

*****

Odbor za razvoj poziva Odbor za mednarodno trgovino kot pristojni odbor, da Parlamentu priporoči, naj da svojo odobritev.

---

¹ P6_TA(2009)0051, resolucija Evropskega parlamenta z dne 5. februarja 2009 o vplivu sporazumov o gospodarskem partnerstvu na razvoj (2008/2170(INI)), UL C 67 E , 18. 3. 2010, str. 124.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	6.12.2012
Izid končnega glasovanja	+: 12 -: 10 0: 2
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Thijs Berman, Michael Cashman, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Catherine Grèze, Eva Joly, Filip Kaczmarek, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Bill Newton Dunn, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Alf Svensson, Patrice Tirolien, Ivo Vajgl, Daniël van der Stoep, Anna Záborská, Iva Zanicchi
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Enrique Guerrero Salom, Cristian Dan Preda, Judith Sargentini
Namestniki (člen 187(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Helmut Scholz

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	18.12.2012
Izid končnega glasovanja	+: 20 -: 5 0: 1
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	William (grof) Dartmouthski, Maria Badia i Cutchet, Nora Berra, Daniel Caspary, María Auxiliadora Correa Zamora, George Sabin Cutaş, Christofer Fjellner, Yannick Jadot, Franziska Keller, Vital Moreira, Paul Murphy, Cristiana Muscardini, Niccolò Rinaldi, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Gianluca Susta, Henri Weber, Iuliu Winkler, Paweł Zalewski
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Salvatore Iacolino, Silvana Koch-Mehrin, Maria Eleni Koppa, Katarína Nevedálová, Marietje Schaake
Namestniki (člen 187(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Norbert Neuser, Birgit Schnieber-Jastram